

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 22. Aprilisben 1789.

B E T S.

Ezen hónapnak 13-dikán 14-dikére virradolag igen nagy köhögés érkezék ő Felségére, melyet — — Vérhányás követe, mindazáltal más-nap valamennyire jobbotskán érzi vala ő Felsége magát és tsendesen tölté-el ezen napot. — 15-dikben megint rá-jött a' vér-hányás, — — — — — a' honnan — Minthogy ezen szomorú nyavallya veszedelmes következéseket hozhatna maga után, 16-dikban azt kíváná ő Felsége, hogy az Ur' Vatsorája Sákrámentama nyilvánágo-

son szolgáltatnék-ki számára. Ezen alkalmatossággal tehát 10-edfél órakor az egész N. M. Testörző Seregnek parádérozása mellett, a' fő Hertzegnek és Hertzegnének, minden Ministereknek és titkos Tanátosoknak, minden Kamarás Uraknak, külső Ministereknek, Dámáknak, Gavalléroknak és az egész első Nemefi Rendnek tolyongó sokoságától kísértetvén, az Udvari Templomból a' Szentség ugyan tsak az Udvari Pap által, ő Felségéhez vitetteték, és mindeneknek szemek láttára a' Szent Sákramentommal éle. Tsak képzelhetik az Erd. Olvasók! ezen hirtelen, véletlen és nyilván esett történet, mely nagy rémülést okozott ezen környülállásokban Bétsben! Már 2 óra alatt semmit nem hal vala az ember az egész Publikum szájából tsak ezt: A' Külső Követek és Ministerek leg-ottan kettözött *Stáfétát* és Kurirokat küldének a' magok Udvaraikhoz — és azt állitják a' figyelmetesebb Politikusok, hogy az nap 60 egynéhány *Staféták* és Kurirok indúltanak volna-ki Bétsből, ha tsak a' határ-széleken meg-nem tartóztattanak. 9-óra után lett nyilvánosságá ő Felségének ezen szándéka, már 10-órától fogva 11-ig egynéhány Kurirok és *Staféták* útban vóltanak. Nekünk-is egy Kabinét Kurirunk N. M. K. Testörző Had. *Bernát* Ur Florentziában indúla leg-ottan; de fájdalom! mindenek azt állitják, hogy *Leopold* Hertzeg-is olly nyavalyás vólna, hogy éppen nem útozhatna, Hites Hertzegnéje pedig éppen ezen Vérhányásban mondatik lenni; kinek életéről-is hasonlóképpen kezdettenek kételkedni, és ezt mondják lenni okának, hogy eddig-is ezen Nagy Hertzeg Bétsben nem jelenhetett-meg. — Még az nap, mely nap

ő Felsége a' Szent Sákramentommal élt, meg-szünt valamennyire a' Vérhányás; és ő Felsége iráshoz kezdett; mellyet midőn az ő Felsége Orvása álmélkodva szemlélne; így szólittá-meg ő Felségét: „Felséges Uram! az Istenért s. t. ! Rendelést kell tennem, monda ő Felsége; rendnélkül nem hagyhatam a' Birodalmot; 's már az-óltától fogva-is egy-néhányszor irt; de a' mint mondják, már most jobbotskán érzi magát; és a' Vérhányás-is szünt. — Azt a' siralmat és keserüséget; melyben a' jelen-való időben *Ferentz* fő Hertzeg, és *Ersébeth* Hertzeg Afzszony találtatnak; nem lehet ki-mondani. Az nap dél-előtt az egész Várofi és külső-várofi Templomokban 3 napi közönséges Könyörgések rendeltetének; és minden búzgó sziv az ő Felsége meg-maradásáért foházkodik vala. — 16-dikban tehát jobbotskán kezdett ő Felsége lenni; 17-dikben tsendes éjtzakája vala, és reggelre sokkal jobban érte magát a' Beteg. Ezen könnyebbülés egészzen Szombaton reggelig tartta; a' midőn ő Felsége észre-vehető-képpen meg-könnyebbültnek lenni mondaték, és az alatt már egy-néhányszor-is irt; sőt már Vasárnap minden Templomban *Te Deum Laudamus*-is énekeltének; — — — az egészségnek és betegségnek Ura mit végezett legyen? azt edgyikünk sem tudjuk. — F. M. G. *Hadik* a' leg-frisőbb egészségben vagyon Bétsben; de F. M. B. *Laudon* tsak olyan mint a' nyár-levél; leg-állandóbb egészsége; a' mit magától hallattnak lenni hirtelk; alig tart 24-órát;

Nem régiben egy bizonyos helyen így szóllatt: „Én az én utolsó órámat-is Hazámnak és Fejedelmeknek fel-áldozni kész vagyok; de azt már érzem magában, hogy ha én a' Táborhoz le-megyek-is, onnan igen bajafson fogok visszajöni. Midőn ezen szomorú környülállásfokot látjuk; ugyan ki-vólna az, ki békefséget ne ohojtana? és ne hinné azt, hogy ennek meg-szerzésében most leg-nagyobban munkálódnak. — *Laxenburgban* az ő Felsége nyári múlató Várában készítettnek az alkalmatofságok az ő Felsége számára, és ha jobbotskán találna lenni ide fogná magát ki-vitettetni. — A' Tsászári Királyi Palotákból a' Vár-fokra egy hid készítettik, mellyen az Udvarból egyenesen ki-lehefsen a' Bástyákra jöni: és már ez egynéhány napoktól fogva munkában vagyon.

Pofony. — Ezen hónapnak 15-dikén Gróf *Monyarokereki* idősbb *Erdödi N. János* Ur ő Excellen-tziája, *Városd* Várofsának, nem külömben az ugy nevezett *Montis Claudii*-nak örökös Kapitánnya, *Várasd-Vármegyének* örökös Fő-Ispánnya, *Szent Istvánnak* Nagy Keresztes Vitéze s. t. életének 66-dik esztendejében, egy nyavallyáit hirtelen követő *Guttaütésben* meg-hala.

M. Vásárhely. 6-dik Apr. „Kedves Kurirom! Mig emberhez illőbb Tudófitásomat vehetnéd, Levelem olvasásától meg-ne retteny! A' múlt héten a' *Küküllő-Vármegyei V. Szolga-Birót Csató Gábor* Urat, azt a' nevezetes mulattságos tréfájú embert, a' Felesége, ki *Czerjék* Leány vala, éjtzakának idején a' tselédjeivel meg-ölette, és azután a' *Küküllő-*

küllöbe vettette, a' hól egy keze-nélkül öfzve-ron-
tott fővel találtaték-meg. Minekutánna ennek el-fo-
gott Tselédjeit kemény Vallatásra húzták vólna, az
egész dolgot meg-vallották, 's már most mind Fe-
lesége, mind Tselédjei M. Vásárhelyt vagynak fog-
va, 's várják az igazság' kezéből a' jutalmat. Ez
a' *Csató*, kinek most ezen szomorú halála történék;
ez-előtt mintegy 7 — 8 esztendővel *O-Lapádon* a'
maga tulajdon Ref. Prédikátorát tsak azért, hogy
szekerekével egy széna-füven kereftül ment vólt,
lántzra tette, 's harmad napig tartotta a' Biró-há-
zánál. Ezen dolgot *Csató K * P — ral* tselekedte
vala — 's mitsoda *Satisfactiót* nyere a' Prédikátor?
azt: hogy Szantsalba vivék Lapádról. — *A' bün*
után sántikáló büntetés elöl ritka gonosztévő szalad-
hat-el!

Elegyes Történetek.

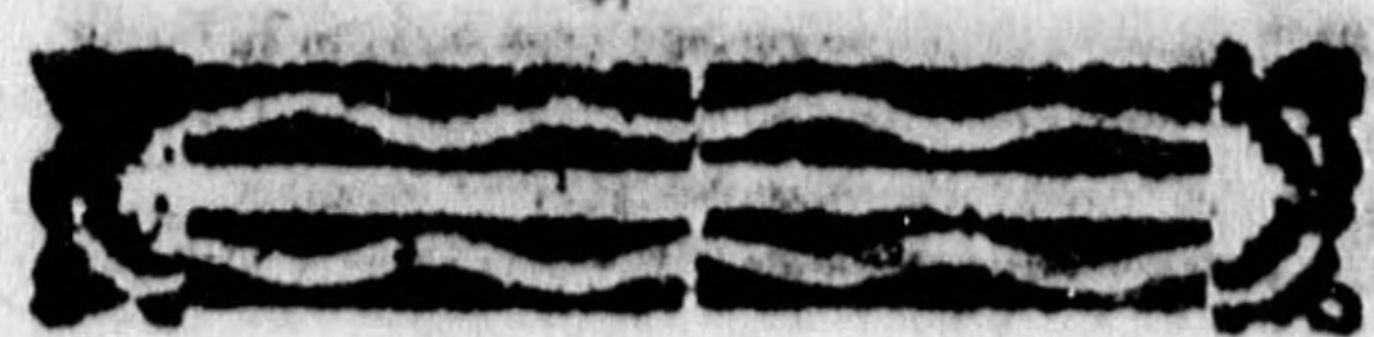
Ha némely mostani történetekre figyelmezünk,
nem tudjuk nevelsük-é azokat, vagy mérgelődjünk
azokért másokra. — Bé-megy a' napokban egy ka-
tona *P * ** a' Városi Plébánushoz, 's azon kéri a'
Papot, hogy az ő Szeretőjét, ki már régtől fogva
ötet veszedelmes dolgokra öztönözi keményen in-
tené-meg, ne-hogy utóljára-is rosz kerekedjék -ki a'
dologból. A' Plébánus, mint kegyes ember, hiva-
tala-szerint való kötelelséginek tartotta ezen dolgot
magára vállalni — s' a' kat. azt fogodja, hogy ő ma-
ga hozzá fogná vezetni a' Leányt. Ezzel el-megy a'
katona a' Paptól, 's bé-áll egy Ezüst-műveshez, 's
azt mondja annak, hogy ezen 's ezen Plébánus Ur

azért küldött, hogy küldjön kegyelmed 6 pár ezüstnyelű késeket és villákat hozzája, meg-izenvén az árát, és leg-ottan ki fogja fizetni. Az Ezüstműves ki-vallagatja a' jóvát az ezüstnyelű késeknek, és a' szolgáját el-küldi vélek a' Plébánushoz, kit a' katona vezet vala addig. A' Plébánus Tornáttzában meg-állanak, 's mond a' katona, hogy várakoznék a' Leány, a' míg ő a' késeket bé-vinné a' Paphoz. E' várakozik itten, a' katona pedig benn mondja a' Plébánusnak: Uram itt a' Leány! én el-men-nyek, hogy ne-is találkozhasunk edgyütt, ezen az ajton; a' Tisztelendő Ur hiva-sa-bé, és keményen dorgálja-meg. A' Plébánus maga bé-szollítja a' Leányt, egy különös szobába viszi, és keményen kezdi leg-előbb-is dorgálni. A' szegény együgyü szol-gáló tsak bámúl a' dolgon. Végre midön a' Plébánus el-végzené a' dorgálást, 's még-is pénzt nem akarna adni, kérni kezdi a' szolgáló a' kések árát — tsak ekkor bámúl-el a' Plébánus mit tselekedett a' katona, ki a' dorgálás alatt ugy el-tűnt, hogy máig sem tudatik ki-vólt. — — Az efféle történetek vagy előbb, vagy utóbb mind világo-ságra szokta-nak jöni — ugyan is — Az az ifjú Ur, ki a' múlt hetekben Bétsben a' *Fejér-ökör* Vendég-fogadóban (Magyar Kurir XXIX. lap 367) azon nevezetes vásári játékot jád-zotta, már kézben vagyon — 14-dikén ezen hónapnak, éppen árúlja vala a' 'Sidók-nak Posonyban ezen drága köves jofzágokat akkor, mikor az utánna botsátott Levél meg-érkezék ide, és rajta találtaték; kit a' maga Buda-felé szándé-és útiából kötve hozának-viszsa Bétsbe. — Ez

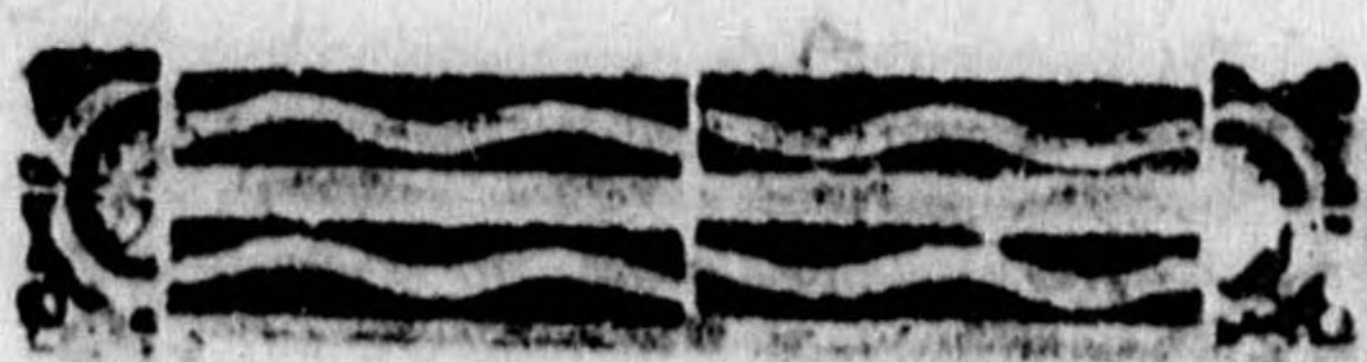
egy Bétsi derék Familiából való gaz-ember G — r, mindene elég vólt, mig el-nem tékozólta, — — — — — Már most várja azt, a' mire meg-szolgált. Az illyen gaz-embernek tsak az Attyafiait lehet sajnálni.

Elegyes Tudósítások.

A' mely hajók most a' Dunán szüntelen le-men-nek, és a' hadi-készületeket meg-szűnés-nélkül köl-teztetik; mit? mennyit? és hová? azt nekünk sok vólna meg-irni. Elég azt irnunk rövideden, hogy a' hadi-dolgok meg-szűnés nélkül valók — a' békes-ség pedig meg-szűnés nélkül dolgoztatik.

Egy Erdélyi Levél szóról szóra. — Ujságúl tsak ezeket irhatom: „Az idő már ki-nyilván, nálunk a' fák, füvek és vetések mindenütt épek és igen szé-pek; a' szép búzának vékája Kolosvárt 40 kr. 1 tyúkért 17 krt kérnek; a' marha-hús 6 kr., és a' búzán-kivül minden draga. Bétsbben-is tsak 6 kr. a' marha-húsnak fontja. — Hertzeg *Hohenlohé* az ujj Komendérazó meg-kérdeztetvén egykor, miért nem megyen el a' Szebeni Bálba? azt felelte: nap-pal dolgom vann, éjjel pedig alúszom. Ezen ujj Vezérünk igen kevelset jár az útban ebéd és vatso-ra után, Sonkát és Kenyeret viszen magával, és azzal szokott az útan élni. (*Laudon-is* le-küldött a' maga számára vagy 50 Sonkát és füstös nyelvet a' Táborhoz.) — Ezen Vezér minekutánna az Er-délyi széleket meg-járta vólna, azt mondotta: hogy a' Törököknek vagy esze, vagy akaratja nem vólt tavaly Erdélybe bé-jöni; mert ezt igen könnyen

véghez vihette volna. A' mondatik, hogy már most még 20 — 30-ezer fegyveres embert iníál o Felségétől, hogy Erdélyt épségben megtarthassa. Szereti, a' mint egy érdemes Magyar Gavallér Húszár Kapitány írja a' Magyar — de kivált a' Húszár katonát. — Igaz-é nem é, itt azt hirlelik, hogy a' Török-szomszéd H. *Kóburgot* el-rekesztette volna az itt való Erdélyi Tábortól, és már nem lehetne közösülések. — Még eddig a' havafokon volt hó miatt semmi nevezetes véres mozdulások nem eshettének, ezután lesz a' mi lesz. A' szegénység nálunk a' fok élés - adás, hordás miatt földhöz ragadott. A' Zabnak még csak a' magva-is alig ha ki-nem vész Országunkból a' szegénységre nézve; mert már lints mit velsenek; ha nem vet pedig, mit arat? A' ki mi nélkül el-lehet igyekezi pénzé tenni, és jó szaladó lovat venni. Itt szintén annyi a' Zúgalódó; mint az adóss ember. Az Uraságnak minden-felé kevesebb Irós-téltát látok az asztalán, mint más-kor; ki-ki gazdálkodik; de még sem fok vagyonnya vann. — A' leg-rozsabb júhnak-is párja 14 n. forint. 1 véka aszszú-szilva 4 n. forint. 1 véka borsó 4 n. forint. “

Debretzen 12-dik Apr. „ Nálunk eddig a' marha-húsnak 1 póltra, ritkán volt 2 kr. az árra, most pedig 4 kr.; mellyet még az öregebb emberek sem értenek. A' Szalonnának fontja 14 kr. az hájnak 17 kr. — A' Törökbúzának köble 12 márjás — a' bornak tsebri — az az 100 itze 12 vónás forint — de talám az Isten meg-böviti; mert a' vetések nálunk igen szépek — kivált az Őszi-vetések. — A'

szőlő és gyümölcs-fák is igen szépen fakadnak, tsak az Isten más szerentsétlenségektől örezze-meg. “

A' Szebeni Levelek semmit egyebet Erdélyből nem irnak, tsak ezt: — „Egy Tertzburgból vett Levél-szerint, a' jelen-való időben *Kimpalungában* 3000 rész-szerint Törökök, rész-szerint Arnótak vagynak három ágyukkal. — *Mavroyéni* maga-is a' maga Tábora mellett kíván az idén lenni, és *Tergovistot* vállaltotta magának szállásúl. — A' Moldovai Tudósítások-szerint az ujj Török Hertzeg *Manole Roset* által-állott az Oroszokhoz. — Tsak nem minden nap történnek az Oroszok és a' Törökök között apró tsatázások. — Gen. *Tököliről* azt irják, hogy a' maga Táborával edgyütt Anatoliába már bé-szállott, és a' Georgiaiaktól hathatofon segítetik.

A' Horváth-orzági Tábornak Fő-hadi-szállásáról Karlsruhból az iratik April. 11-dikén, hogy a' mint a' Környülállások vagynak, tsak alig ha az idén a' Hadi-tántz itt nem kezdődik-el előbbször Ezen h. 4-dikén *Szulyetzevánál* bizonyos ágyu-szozatokot hallanak a' mi szélső-vigyázóink; melyet észre-vévén, hogy ez a' Törököknek jel-adások vólna, melyre öszve-jövéen, bé-ütni szándékoznának — a' minthogy bizonyofon az-is vala tzéljck, hogy 3 külömböző Seregben a' szélen lévő és el-széledett *Likáner* Seregre üfsenek, és annak leg-előbb szélső-vigyázatait el-vigyék, vagy le-vágják — az ugyan ezen szélen örizeten álló Zászló-tartó *Kurpán* tudtára adatá leg-ottan Obester *Frehlikhnek*, ki noha előre jó rendeléseket tett vala az ellent-állásra, még-is ugy
ellent

ellent nem álhattanak, hogy egy tsata után a' Törökök 69 ökröt és 600 jühokat el-ne hajtottanak volna. Ezen történetről való Tudósításra az idő-szerint való Fő-Vezér Báró *Vallis* Ur leg-ottan a' szélekre indúla, és bővebb rendelkezéseket teve.

Svécia. A' melly meg-edgyezésnek Aktáit a' a' Papi, Lakósi és Paraszti Rendek már bé-vettek, azokat a' Nemesség illyen következendő okokból nem akarja bé-venni: 1.) Mivel az 1772-béli igazgatásnak formája ezek által egészen meg-váltóztatik.. 2.) Azok olly két értelmű szókkal vagynak írva, hogy a' leg-tágasabb értelemben vétethetnek. 3.) Némely azokban lévő dolgok magoknak ellent mondanak. 4.) Hogy az 1772-béli Igazgatás formája-szerint, a' Király magának szabadságot a' had izenésre 's folytatásra nem vehet. 5.) Ugyan azon szerint nem áll a' Király szabadságában a' hivatalokra kedve-szerint Tiszteket rakni. 6.) Hogy a' Király a' Törvényes dolgokat ugy folytassa, a' hogy jónak itéli, az-is ellenkezik az Aktáknak azon tikkelyével, mely-szerint a' Királynak tsak két *votuma* vagyon. 7.) Közönségesen ezen Akták a' Nemesség Privilegiumait meg-rontják, melyeket a' vólt Királyok olly gyakor izben és maga-is 3-dik *Gustáv* 3 rendben helyben hagyott, és hitével meg-erősített. — Ezen okok Gróf *Douglástól* irattak, és Mártz. 16-dikán a' Nemesi Rendtől helybe hagyattak, hogy a' Királyhoz bé-adattassanak; ezt-is hozzá tévén, hogy valamig a' Király az igazgatás'-formáját változtatni szándékozik, mind-adddig az Országbeliek, az ő Felsege hűségére való esküvés alól, (*homagium*)

magokat fel-szabadúltaknak lenni tartják. — A' Paraszti Rendnek szó-szóllója hirtelen meg-halálozott, és sokak gyanakodtak az iránt, hogy méreg által lett volna halála, de fel-bontatván a' teste semmi jele a' méregnek nem láttzott; helyébe következett Szó-szóllónak *Andorfi András* Paraszt, a' ki leg-elsőben mind az 1772-béli Uralkodás-formájára mind az ujj meg-edgyezésnek Aktáira hitét le-tette, vagy meg-esküdött.

A' Téli-szállásaikból ki-mozdult Erdély-orfzági Seregek, kik talám eddig a' vég-helységekből ki-mentek immár, és a' Palsusoknál táboroznak. Következő módon vagynak el-osztva és el rendelve: — A' Vulkanáni Palsushoz jönnek 2 Batallionok az első Oláh Regementből, 2 Batallionok *Splényitől*, 1 *Eszterháziéből*, 2 *Belgiojuzótól*; továbbá 2 Divisio *Toskána* Húszárok, 1 Divisio *Szávoja* Dragonyosok, és egy Svadron Szabad-feregbéliek. A' *Veres-toronyi* Palsushoz: 1 Batallion Oroszéből, 1 Batallion *Splényitől*, 1 Batalion *Alvintzitől*; 1 Divisio *Toskána* Húszárok, 1 Divisio Dragonyosok és közel 500 Szabad-feregbéliek, rész-szerint gyalog, rész-szerint lóháton. — A' *Törtsvári* Palsushoz: 2 Batallionok a' 2-dik Oláh Regementből, a' kik az előbbi hartzra-kelesben a' *Kóburg* Hertzeg Seregénél valának. — A' *Tömösi* Palsushoz: 1 Batallion Orosz-féle. — A' régi Romai Sántzhoz: 1 Batallion a' 2-dik Székely Regementből. — Az *Ojtozsi* Palsushoz: 2 Batallionok az 1-ső Székely Regementtől. — A' többi 4 Svadron *Toskána* Húszárok, 's annakutánna 10 Svadron Székely Húszárok, 2 Svadron Dragonyosok, és

és Szabad-seregek a' most említett 5 Pafusokat fogják óltalmazni.

A' Horváth-országi Hadi-nép e' következő Sergekre vagy on el-olztva: A' Generálmájor Báro *Vallis* Urnak vezérlése alatt 4 vég-vidéki Tábori Batallionok, 4 vég-vidéki helység' Divisiók, annakutánna 2 Szabad-seregek a' *Likáni* és *Ottotsániak* vagynak. — A' Generálmájor *Slaun* 2 vég-vidéki Tábori Batallionokat, 4 vég-vidéki helység Divisiókat, 1 Német 3-dik Battalions, 1 Szabad-sereget az első Bánáti Regimentből, továbbá 1 Svadron Húzárokot fog vezérleni. — A' Generál-májor *Klébek* Urnak Serege fog állani: 6 vég-vidéki Tábori Batallionokból, 2 vég-helyi Divisiókból, 1 Divisió Uláhnerekből, a' 2-dik Bánáti Regimentnek Szabad-seregeből, a' hegybéli katonaságból, és egy 3-dik Német Batallionból. — A' Generálmájor *Sindler* Serege lészén: 6 Magyar és két Német Tábori Batallionok. — A' Generál-májor *Bubenhofen* Serege: 3 Divisió könnyü lovasok, 3 Divisió Dragonyosok, és 2 Divisió Húzárok. — A' Kárlóvitzzi erőtségben maradnak: 1 Német 3-dik Batallion, 1 Divisió Húzárok, a' Reserva Pattantyusok, a' Pontonérok, és 2 Kompania Sántz-ásók. Ezekből a' Sergekből áll az egész Tábori-Sereg, de még hozzájuk kaptsolja magát a' *Brentáno* Generális Serege, ugymint 4 vég-vidéki Tábori Batallionok, 6 vég-helységet védelmező Divisiók, 1 Német 3-dik Batallion, és egy Svadron *Gréven* Húzárok.

Orosz-ország. Pétersburgban a' közelebb múlt esztendőben 3268 fiú-gyermekek, 2936 leány-gyermekek,

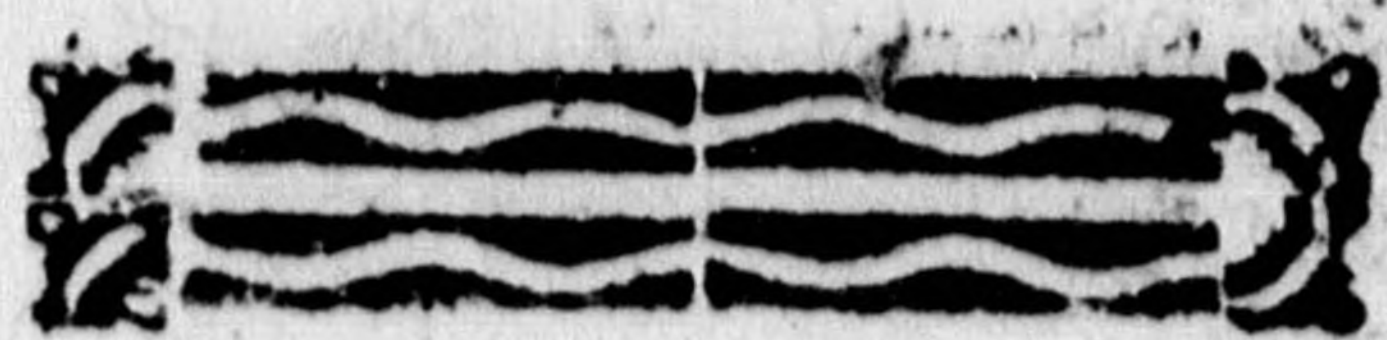

kek, özveséggel 6204 gyermekek születtek. Meghaltak 7595 személyek, tudnillik 5529 férfiú és 2066 asszony-nembéliek. Özve-esküdtettek 1319 párok.

Morva - országban a' múlt esztendőben első Jánuaristól fogva utolsó Oktoberig 9157 özve-esküvések, 51839 születések és 39871 meghalálózások számláltattak. A' Ts. K. Siléfiában a' házafodtak száma 1753, a' születteké 8576, és a' meghóltaké 6368. Ezen számlálás tsak 10 hónapokat foglal magában, mivel ennekutánna a' számlálás a' katonasztendön Novemberen kezdődik.

Török-ország. Febr. 22-dikén költ Konstantzinápolyi Levelek-szerint a' Törökök nagyon munkálkodnak, hogy a' szövetséges két Császári Udvarok ellen számos Hadi-serget Táborba szállithassanak. Éjjel nappal folytattatik a' hajók építése, és mivel e' nem elég, még idegen hajók-is vétettetnek. A' Török Hadi-sereg a' közel lévő táborozásban sokkal számofabb lészén, hogy sem tavaly vólt. A' Diván ez-eránt minden rendeléseket megtett, és a' tavaly nyert préda a' Bánátban nagyon felserkentette a' közembert a' hadakozásra. Akkora öztön a' Táborba-kelésre, hogy külömbb-féle helyeken a' Sergek közt villongások támadtanak az eránt, kit illelsen az elsőség a' hadba menni. Az esméretes *Kara Ozman Oglu*, a' ki sok jószágokat és az *Iszmiri* (*Szmyrnai*) pamukkal való kereskedéssel egyedül bir, a' fényes Portától paantsolatot vett, hogy 7, 8-ezer embereket küldjön a' hadba. Hasonló parantsolat küldtetett az Erzenumi igazgatónak Turkomanniába. Mind a' ketten azt felelték, hogy a' parantsolatnak eleget tenni

tenni akarnak, és azonkívül mindedgyik 24000 szabad katonákból álló Serget állítani. Mindazáltal nem egyeránt nagy ezen buzgóságos indulat, sőt inkább némely Tarmányok tellyességgel nem akarnak legénységet a' Táborba küldeni. — A' *Rájsz Effendi*, a' ki egy időtől fogva betegeskedett, ismét meg-épült és az Udvarnál meg jelent. Ezt a' férjfiút közönségesen szereti minden, és az ő bölts rendszabásai által a' Divánban olly edgyesség Uralkodik, melynek példája az előtt nem láttatott. Észre-vehető mostan, hogy a' nem régenten történt változás a' *Kajmakánnal*, a' Nagy - Vezérnek munkája vala, a' kinek szándéka vólt, ollyan személyt ezen póltzra állítani, a' kire nagyobb bátorsággal bizhatná parantsolatjainak el-követését. Az említett *Kajmakánnak* le-tétele után nem következett tehát az a' változás, mellyet némely személyek ígértek magoknak. — Minekutánna a' Seráskier és a' Ruméliai Basa, *Szuleyman Basa*, a' ki a' Sergeket körül belől Belgrádban igazgatta, Novemb. 21-dikén a' R. Tsászári Vezérekkel kötött fegyver-szünet után a' Nagy - Vezértől minden méltóságaitól meg fosztattott és Rhodusba számki-vetésbe küldettetett. Ez a' *Szuleyman Basa* a' háborunak támadása előtt *Rájsz Effendi* vólt, és ő, meg a' Nagy - Vezér vóltak az elsők, a' kik az Oroszokkal való Békességet felbontották. — A' Spanyol Kurir, a' ki Jan. 15-dikén Konstantzinápolyból el-indúlt vala, valamely Vendég-fogadó-házban Bosniában mindenétől meg-fosztatott. A' Levél-táska el-vezett, és azzal edgyütt sok Levelek, mellyeket a' fő Városban lévő idegen Ministerek ezen alkalmatossággal küldöttek vala.

A Bándtból Mártz. 31-dikén. A' V. Alvintzy
 gyalog Regimentje hólnap Aradra útnak indul,
 April. 3-dikán *Lánglód*, 5-dikén *Stáin*. Ezen 3 Re-
 gementek az ő igazgató Vezérjekkel Generálmájor
Kháil Báróval *Vájszkirkhenek* mennek. Lugos tá-
 jékáról 8 Batallionok Szuppánokra mennek, melyek
 között 4-dikén az Allion-hegyét fogják védemezni.
 Verfetz és Vájszkirkhen közt 8 Magyar Batallionok
 állanak immár.

Utólsó jegyzések. Eppen ezen órában, a' mi
 dön szinte Leveleinket végezzük, azt a' hirt hozák,
 hogy ő Felsége tegnap dél-után megint roszszabbúl
 kezdett volna lenni. — *Leopold* Hertzeg már bizo-
 nyoson Bétsbe jövő útjában vagy, noha kedves
 Hertzegnét igen nyavallyás állapotban hagyá-el
 magától. — Némelyek Bétsben már kezdték a'
 Békeiséget ki-trömbitálni; de ennek egyedül való
 szerző oka csak a' jelen-való szomorú környülállás,
 azért mig a' hadi-készületek meg-nem szünnek, ad-
 dig nem hiszünk a' Békeiségnek: annál-is inkább,
 mivel már az apró tsaták minden felé kezdődnek. —
 Már most azt beszélik, hogy a' Bétsben mulatazó
 Spanyol Követ bizonyos Tudósítást vett volna Kon-
 stántzinápolyból, hogy a' Porta már meg-határozta
 volna magában, hogy a' Spanyol Udvar' minapi
 jóvallása és fel-tételei-szerint munkába végye a' Bé-
 keiséget. Némelyek Bétsben edgyért százba fogod-
 nak, hogy a' békeiség nem megszűn-e-vagy. — A'
 Kurirok ugyan meg-szűnés-nélkül mennek és jönnek,
 mely jele a' békeiség munkájának; de Krim és Otza-
 kov-nélkül még csak meg-sem akarja gondolni a'

Porta,

Porta, hogy békéljék, és így még-is tsaták fognak kezdődni. — A' Zemlini Levelek azt mondják, hogy a' Belgrádi tzél-is egészen el-halगतott, és már azt-is kezdték Zemlinben beszélni, hogy a' Törökök minden órán - ki, mi pedig hé-fognánk Belgrádba minden puska-szó-nélkül költözni; de ez annál hitelt fellyül múlóbb vélekedés, mennél bizonyosabb az, hogy a' Törökök szüntelen gyűlnek öszve ezen a' Környéken, és Belgrádnak erőfittésétől meg-nem szűnnek. — Gen. *Venkháim* Vezérlése alatt már a' Lugosi Tábor ki-szállott. — Gróf *Potoki* a' Muzkákhoz által-szökött a' Lengyelektől, és a' Tsásrnétól, *Satisfunctiót* kér a' Lengyelekre; de mi még ezen Tudósításnak sem fokot hiszünk.

Ukrániából. Szóról szóra ezt olvassuk egy Levélből: „Már most bizonyoson tudjuk, hogy *H. Potemkin* lett légyen az, ki olly sok ezer fegyvereket és Kardakat küldett Lengyel-országba, hogy az Ukrániai Parasztak magokat a' Lengyelek ellen óltalmazzák. Ezek a' fegyverek mind azok valának, mellyeket Oszakovnál a' Törököktől prédában kapott vala *Potemkin*; de ezen szándék igen tsufoson sült-el; mert a' Lengyelek ezen fegyver-költöztetést előre észre-vévén útját állották, és mind el-vették. Ukrániában félelmes környülállások vannak: Itt tsak egy ször-szál közti a' szomorú belső zenebonának: a' Jobbágyok a' magok Urak ellen gyuladtak; mire készebb pedig a' Paraszt ennél, tsak leg-kisebb módot láthassan benne. Illyenek szoktanak többnyire lenni az ollyotén Nemzetek, kik között nagy Urak nintsenek, és tsak az ő edgyügyü nagyra vágyó Paraszt *Popái* a' tanáts adók.